RISE RIKOSSEURAAMUSLAITOS

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

ASIA

Pyydetty lausunto asiassa HE 49/ 2015

LAUSUNTO

Asiakohdassa mainitussa asiassa lausun kunnioittaen seuraavaa:

Olen antanut 29.7.2015 lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi vankien terveydenhuollon järjestämisen siirtämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalle ja vankiterveydenhuollon organisaatiovalvonnan järjestämisestä (STM 106:00/2013). Lausuntoni oli varsin myönteinen, koska tässä luonnoksessa psykiatrisen vankisairaalan Turun yksikön henkilökunnalle oli säädetty rationaalisella tavalla ja pitkäaikaisen vallitsevan käytännön mukaisesti varsin laajat vankeus- ja tutkintavankeuslakien mukaiset valvonnalliset toimivaltuudet.

Hallituksen esityksessä (HE 49/ 2015) nämä toimivaltuudet on kuitenkin rajattu kokonaisuudessaan pois, millä on merkittävä vaikutus toimintakäytäntöihin ja resurssitarpeisiin Turun vankila-alueella. Käytännön päivittäisessä työssä toimivaltuuksia tarvitaan sairaalan osastoilla jatkuvasti. Päivittäisluonteisia valvontatoimivaltuuksia edellyttäviä tehtäviä ovat esim.seuraavat:

- lähtevien ja tulevien potilaiden turvatarkastukset, henkilötarkastukset, vaatteiden vaihdatukset ja tarvittaessa henkilönkatsastukset
- tulevien vankien omaisuuden tarkastukset, päätökset hallussapitoasioissa
- vankila-alueen ulkopuolelle suuntautuvien kuljetusten valvonta
- sellien tarkastukset
- tutkintavankien yhteydenpidon valvonta ja rajoituksista huolehtiminen
- ulkoilujen vartiointi
- päihdeseulojen ottaminen
- ovien sulkeminen
- tapaamisten valvonta

Turun vankila
Mathilda Wreden katu 1
Postiosoite: PL 50, 20251 Turku
Puh. 029 56 84500 faksi 029 56 84602

Åbo fängelse
Mathilda Wredes gata 1
Postadress: PB 50, 20251 Åbo
Tel. 029 56 84500 telefax 029 56 84602

Hallituksen esityksen kohdassa 3.3 todetaan, että psykiatrisen vankisairaalan Turun yksikkö on saanut järjestyshäiriöihin apua tarvittaessa Turun vankilasta, **”jonka yhteydessä se toimii”.** Määritelmä on mielestäni varsin harhaanjohtava. Turun vankila ja kyseinen sairaalayksikkö ovat valmistuneet ja otettu käyttöön v. 2007. Koko suunnittelun ja rakentamisen lähtökohtana oli se, että sairaalayksikön täytyy sijaita erillään vankilasta ja erottua siitä sekä toiminnallisesti että fyysisesti. Sairaalayksikkö sijaitsee omassa rakennuksessaan alueen laidalla ja etäisyys vankilan vankiosastoista (missä valtaosa vankilan vartijoista työskentelee) on n. 100 m. Äkillisissä hätätilanteissa vartijoiden saapuminen sairaalayksikön osastolle voi kestää muutaman minuutinkin, joten toiminta on perustunut näissä tilanteissa lähes täydellisesti sairaalayksikön oman henkilökunnan toimivaltuuksiin. Mikäli nämä toimivaltuudet rajataan kokonaan pois eikä valvontaresursseja sairaalayksikössä lisätä, turvallisuustaso alueella laskee merkittävästi.

Hämeenlinnassa sijaitsevan vankisairaalan valvontaan on Hämeenlinnan vankilan johtajalta saamani tiedon mukaan resurssoitu n. 21-23 htv:tta. Kyseisessä vankisairaalassa on 34 potilaspaikkaa. Psykiatrisen vankisairaalan Turun yksikössä potilaspaikkoja on 40, joten valvontamitoituksen tulisi mielestäni lähtökohtaisesti olla samaa suurusluokkaa. Rahassa mitattuna kyse olisi n. 1 miljoonan euron lisätarpeesta vuosittain. Vaikka vankilan virkamiesten läsnäolo sairaalayksikössä rajattaisiin aivan minimitasoon eli yhteen vartijaan/ osasto ja ainoastaan osastojen aukioloaikaan (ma-pe 8.00-18.30, la-su 8.00-17.30), lisäresurssitarve olisi 7-8 htv:tta eli n. 400 000 euroa/ vuosi.

Edellä mainituilla perusteilla tuntuu kovin ihmeelliseltä ja jopa harhaanjohtavalta, että hallituksen esityksen kohdassa 4.2 (”taloudelliset vaikutukset”) ei ole millään tavalla huomioitu laskelmissa sitä mielestäni itsestäänselvää lisäresurssitarvetta, mikä aiheutuu rajattaessa lainsäädännössä psykiatrisen vankisairaalan Turun yksikön henkilökunnalta pois kaikki valvonnalliset toimivaltuudet.

Turussa 14.10.2015

Juhani Järvi
johtaja
Turun vankila

Turun vankila
Mathilda Wreden katu 1
Postiosoite: PL 50, 20251 Turku
Puh. 029 56 84500 faksi 029 56 84602

Åbo fängelse
Mathilda Wredes gata 1
Postadress: PB 50, 20251 Åbo
Tel. 029 56 84500 telefax 029 56 84602